

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5MCdo/23/2011                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 5410201912                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 27.03.2013                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Helena Haukvitzová       |
| Funkcia:                   | súdca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2013:5410201912.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiťke S. J., narodenej X. decembra XXXX, naposledy bývajúcej v T., zomrelej XX. decembra XXXX, za účasti dedičov 1/ Y. J., T., 2/ MUDr. O. J., J., 3/ MVDr. B. J., T., 4/ B. J., Y. vedenej na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 5 D 104/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín z 15. decembra 2010 č.k. 5 D 104/2010-44, I Dnot 94/2010 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. marca 2011 sp.zn. 5 CoD 5/2011, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín z 15. decembra 2010 č.k. 5 D 104/2010-44, I Dnot 94/2010 a uznesenie Krajského súdu v Žiline z 25.marca 2011 sp.zn. 5 CoD 5/2011 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Dolný Kubín na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

Okresný súd Dolný Kubín uznesením z 15. decembra 2010 č.k. 5 D 104/2010-44, I Dnot 94/2010 prejednal dedičstvo po poručiťke a určil všeobecnú cenu jej majetku i čistú hodnotu dedičstva sumou 3 416,90 €. Súd potvrdil nadobudnutie dedičstva dedičom podľa zákonných dedičských podielov, a to tak, že preberateľmi nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. N., zapísanej na LV č. XXXX ako parc. KN- E č. 2271/1 - orná pôda o výmere 1 278 m<sup>2</sup>, na podiel vedený pod B 3 v 3/6-inách na mene poručiťky sú (synovia) Y. J., MUDr. O. J., B. J. a MVDr. B. J., každý z nich rovnakým dielom po 1-ine z podielu poručiťky, t.j. každý v 1/8-ine v pomere k celku. Preberateľom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa k.ú. N., zapísanej na LV č. XXXX ako parc. KN- E č. 2271/2 - orná pôda o výmere 1 142 m<sup>2</sup>, na podiel vedený pod B 3 v 3/6-inách na mene poručiťky je Y. J. v celosti na uvedený podiel poručiťky, bez povinnosti vyplácať spoludedičov. Preberateľmi nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. N., zapísanej na LV č. XXXX ako parc. KN- E č. 2271/3 - orná pôda o výmere 9 025 m<sup>2</sup>, na podiel vedený pod B 3 v 3/6-inách na mene poručiťky sú MUDr. O. J. v 1-ici z podielu poručiťky, t.j. v 1-ine v pomere k celku s povinnosťou vyplatiť Y. J. sumou 417,90 €, MVDr. B. J. sumou 170,47 €, obidvoch v lehote do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia a B. J. v 1-ici z podielu poručiťky, t.j. v 1-ine v pomere k celku s povinnosťou vyplatiť MVDr. B. J. sumou 588,37 €. Na záver súd určil odmenu a hotové výdavky notára JUDr. W. N., ako súdneho komisára v celkovej sume 88,66 €. Súd prvého stupňa podľa odôvodnenia uznesenia vychádzal z toho, že poručiťka zomrela bez zanechania závetu

(listiny o vydedení), zo zákona do úvahy prichádzajú dedičia v 1. dedičskej skupine - deti poručiťky Y. J., MUDr. O. J., B. J. a MVDr. B. J., ktorí po poučení dedičstvo neodmietli, sú spôsobilí dediť a že započítanie na dedičský podiel neprichádza do úvahy.

Krajský súd v Žiline na odvolanie dedičov MUDr. O. J., B. J. a MVDr. B. J. uznesením z 25. marca 2011 sp.zn. 5 CoD 5/2011 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 O.s.p.). Pri odôvodňovaní uznesenia aplikoval § 219 ods. 2 O.s.p., v celom rozsahu poukázal na odôvodnenie uznesenia súdom prvého stupňa, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k pozemku, parc. KN č. 2271/1, zapísanej na LV č. XXXX, k.ú. N. uviedol, že neprichádza do úvahy aplikácia zákona č. 180/1995 Z.z., nakoľko podľa údajov na uvedenom liste vlastníctva ide o pozemok nachádzajúci sa v zastavanom území obce. Vo vzťahu k pozemkom parc. č. KN- E č. 2271/2 a parc. č. KN- E č. 2271/3, zapísaných na LV č. XXXX uviedol, že s odkazom na kód umiestnenia týchto pozemkov už platí režim zákazu drobenia podľa tretej časti zákona č. 180/1995 Z.z., ktorý zákaz drobenia je pod neprípustnú hranicu 2 000 m<sup>2</sup>, ktoré toto napadnuté uznesenie rešpektuje. Mal za to, že odvolatelia ničím nepreukázali, že by práve pozemok (č. 2271/2) mal byť najlukratívnejším a nie je zrejmé, že by dané rozhodnutie nerespektovalo veľkosť zákonných dedičských podielov jednotlivých dedičov. Ohľadom hnuťelných vecí, ktoré žiadali odvolatelia vyporiadať konštatoval, že tieto s ohľadom na ich spornosť nebolo možné prejednať a navyš z pripojeného dedičského spisu po zomrelom manželovi poručiťky nebolom B. J. je zrejmé, že predmetom dedičstva a s tým súvisiaceho vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov neboli žiadne hnuťelné veci.

Proti týmto uzneseniam ako prvostupňového tak aj odvolacieho súdu, podal na základe podnetu dedičov MUDr. O. J., B. J. a MVDr. B. J. s poukazom na ustanovenie § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „dovolateľ“), ktorý navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že odôvodnenia uznesení súdov oboch stupňov sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, ako okresný súd dospel k záveru, že najlepšie podmienky na obhospodarovanie pozemku parc. č. KN 2271/2, orná pôda o výmere 1 142 m<sup>2</sup> v k.ú. N. sú práve u dediča Y. J.. K tejto otázke účastníci neprodukovali žiadne tvrdenia a ani súd v tomto smere nevykonával žiadne dokazovanie. Dôvody uvedeného rozhodnutia nevyplývajú ani z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu. Poukázal na to, že ak v dôsledku zákazu drobenia pozemkov podľa § 23 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z. súd nemôže potvrdiť nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, rozhodne, že pozemky nadobúdajú dedičia, u ktorých sú najlepšie predpoklady na ich obhospodarovanie a rozhodne aj o povinnosti nadobúdateľa pozemku vyporiadať sa s ostatnými dedičmi. Ustanovenie § 23 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom predstavuje špeciálnu úpravu vo vzťahu k § 141 a § 142 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, k § 149 a § 150 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a k § 482 až § 484 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vyporiadanie dedičov. Súd v uznesení o dedičstve potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, ak medzi účastníkmi nedôjde k dohode alebo vykoná vyporiadanie medzi dedičmi a rozhodne o tom, čo ktorý z dedičov nadobudol (§ 175q ods. 1 písm. d/ O.s.p.). Keďže v dohode v danej veci nedošlo, súd prvého stupňa v zmysle uvedených zákonných ustanovení autoritatívne vykonával vyporiadanie, pritom v napadnutom uznesení uviedol, že potvrdil nadobudnutie dedičstva dedičom podľa zákonných dedičských podielov. V danej veci predmetom prejednávania dedičstva boli nehnuteľnosti - pozemok parc. KN č. 2271/1, orná pôda o výmere 1 278 m<sup>2</sup>, umiestnený v zastavanom území obce N., v intraviláne a dva pozemky mimo obce, v extraviláne, a to parc. KN č. 2271/2, orná pôda o výmere 1 142 m<sup>2</sup> a parc. KN č. 2271/3, orná pôda o výmere 9 025 m<sup>2</sup>. V prípade prvej parcely č. 2271/1, nachádzajúcej sa v intraviláne, prvostupňový súd potvrdil nadobudnutie dedičstva všetkým dedičom rovnakým dielom po 1/8-ine v pomere k celku. Pokiaľ však ide o parcelu č. 2271/2, nachádzajúcu sa v extraviláne, s poukazom na jej výmeru 1 142 m<sup>2</sup> (ďalšie delenie by odporovalo ustanoveniu § 23 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z.) súd prvého stupňa uznesením rozhodol, že „preberateľom“ tejto nehnuteľnosti v podiele 3/6 na mene poručiťky je Y. J., a to bez povinnosti vyplácať spoludedičov. Hodnotu preberanej nehnuteľnosti súd kompenzoval v rozhodnutí o nadobudnutí dedičstva vo vzťahu k pozemku parc. KN č. 2271/3, ktorý vzhľadom na výmeru 9 025 m<sup>2</sup> a príslušný

spoluvlastnícky podiel poručiťky bolo možné i pri rešpektovaní zákazu drobenia pozemkov rozdeliť medzi dedičov MUDr. O. J. a B. J., s povinnosťou vyplatiť ostatných spoludedíčov tak, aby celková hodnota preberaného dedičstva u každého zo štyroch dedíčov zodpovedala výške jeho zákonného dedičského podielu. Vzhľadom k uvedenému mal generálny prokurátor za to, že boli splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O.s.p.

K mimoriadnemu dovolaniu sa vyjadrili dedičia MUDr. O. J., B. J. a MVDr. B. J., ktorí s ním súhlasili.

Dedič Y. J. vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky mal za to, že okresný súd konal a rozhodol v súlade so zákonom. Nehnuteľný majetok v k.ú. N. bol súdom rozdelený spravodlivo a zákonne. Podotkol, že už nie je vlastníkom žiadnych nehnuteľností v k.ú. N..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. a § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na posúdenie dovolacích dôvodov uvedených výslovne v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je dovolaním namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolací súd vzhľadom na zákonnú povinnosť a tiež vzhľadom na obsah mimoriadneho dovolania zaoberal predovšetkým tým, či konanie bolo postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Za dovolací dôvod v prejednávanej veci generálny prokurátor označil inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.), spočívajúcu v neúplnom a nesprávnom zistení skutkového stavu. Namietal, že súdy pri vykonávaní dokazovania a rozhodovaní nepostupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a nimi vydané rozhodnutia sú

nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. Konkrétne namietal nevykonanie dokazovania na zistenie splnenia podmienok nadobudnutia pozemkov dedičmi, u ktorých sú najlepšie predpoklady na ich obhospodarovanie a tiež nedostatok odôvodnenia napadnutých uznesení, nesplňajúcich náležitosti ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 460 Občianskeho zákonníka dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

Z ustanovenia § 461 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa dedí zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

Podľa § 473 ods. 1 Občianskeho zákonníka v prvej skupine dedia poručiťove deti a manžel, ktorý z nich rovnakým dielom.

Ak je viac dedičov, vyporiadajú sa na súde medzi sebou o dedičstve dohodou. Ak dohoda neodporuje zákonu alebo dobrým mravom, súd ju schváli (§ 482 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 483 Občianskeho zákonníka ak nedôjde k dohode, súd potvrdí nadobudnutie dedičstva tým, ktorých dedičské právo bolo preukázané.

Z ustanovenia § 484 veta prvá Občianskeho zákonníka vyplýva, že súd potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z.z.“) v záujme zamedzenia drobenia poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov nachádzajúcich sa mimo zastavaného územia obce možno pri prechode alebo prevode vlastníctva k nim pristupovať len podľa tohto zákona.

Ak tento zákon neustanovuje inak, nemôže na základe právneho úkonu alebo rozhodnutia súdu o vyporiadaní spoluvlastníctva alebo rozhodnutia o dedičstve vzniknúť rozdelením jestvujúcich pozemkov uvedených v § 21 ods. 1 pozemok menší ako 2 000 m<sup>2</sup>, ak ide o poľnohospodársky pozemok, alebo pozemok menší ako 5 000 m<sup>2</sup>, ak ide o lesný pozemok (§ 23 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z.).

Ak sa dedičia nevyporiadajú o dedičstve pozemkov uvedených v § 21 ods. 1 v súlade s podmienkami uvedenými v odseku 1, alebo ak v dôsledku týchto podmienok súd nemôže potvrdiť nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, súd rozhodne, že pozemky nadobúdajú dedičia, u ktorých sú najlepšie predpoklady na ich obhospodarovanie. Súd rozhodne aj o povinnosti nadobúdateľa pozemku vyporiadať sa s ostatnými dedičmi (§ 23 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z.).

Ak majú na základe právneho úkonu alebo rozhodnutia súdu o vyporiadaní spoluvlastníctva alebo rozhodnutia o dedičstve vzniknúť k jestvujúcim pozemkom uvedeným v § 21 ods. 1 spoluvlastnícke podiely, platia podmienky uvedené v § 22 a 23 (§ 24 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z.).

Účelom zákona č. 180/1995 Z.z. vo všeobecnosti je zamedzenie nežiadúcemu stavu, ktorý spočíva v drobení poľnohospodárskych a lesných pozemkov. Dôvodom tejto právnej úpravy je snaha vedúca k zabezpečeniu funkčnosti poľnohospodárskej a lesnej výroby; preto v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona č. 180/1995 Z.z. dochádza k obmedzeniu nielen vlastníkov takýchto pozemkov v podobe obmedzenia ich zmluvnej voľnosti v rámci ich právnych úkonov, ale aj k obmedzeniu súdu v spôsobe rozhodnutia či už v rámci konania o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, alebo v konaní o dedičstve. Toto obmedzenie spočíva v tom, že ani právnym úkonom vlastníka takejto nehnuteľnosti, ani rozhodnutím súdu, ktorý o takejto nehnuteľnosti rozhoduje, nemôže vzniknúť poľnohospodársky pozemok menší ako 2 000 m<sup>2</sup> a lesný pozemok menší ako 5 000 m<sup>2</sup>.

V prípade ak je viac dedičov, zákon dáva prednosť tomu, aby sa dedičia o vyporiadaní dedičstva dohodli. Túto dohodu musí schváliť súd, resp. jej uzavretie osvedčiť notár. Dohoda nesmie odporovať

zákonu a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Ak sa dedičia nedohodnú o tom, ako by sa mal majetok z dedičstva medzi nich rozdeliť alebo ak ich dohodu súd neschváli, súd potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov tým dedičom, ktorých dedičské právo bolo preukázané. Súd v uznesení o dedičstve potvrdí nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, ak medzi účastníkmi nedôjde k dohode alebo vykoná vyporiadanie medzi dedičmi a rozhodne o tom, čo ktorý z dedičov nadobudol (§ 175q ods. 1 písm. d/ O.s.p.).

Keďže k dohode dedičov v prejednávanej veci nedošlo, súd prvého stupňa v zmysle citovaných zákonných ustanovení vykonal vyporiadanie, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že potvrdil nadobudnutie dedičstva dedičmi podľa zákonných dedičských podielov tak, aby sa vyporiadanie nepriečilo zákonu č. 180/1995 Z.z.

Z ustanovenia § 23 ods. 2 zákona č. 180/1995 Z.z. vyplýva, že ak sa dedičia nevyporiadajú o dedičstve pozemkov (poľnohospodárskych pozemkov a lesných pozemkov) nachádzajúcich sa mimo zastavaného územia obce, alebo ak súd nemôže potvrdiť nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov, súd rozhodne, že pozemky nadobúdajú dedičia, u ktorých sú najlepšie predpoklady na ich obhospodarovanie.

V posudzovanej veci predmetom prejednávania dedičstva boli nehnuteľnosti - pozemok parc. KN č. 2271/1, orná pôda o výmere 1 278 m<sup>2</sup>, nachádzajúci sa v zastavanom území obce N. ( v intraviláne), a dva pozemky mimo obce (v extraviláne), a to parc. KN č. 2271/2, orná pôda o výmere 1 142 m<sup>2</sup> a parc. KN č. 2271/3, orná pôda o výmere 9 025 m<sup>2</sup>.

Z obsahu spisového materiálu dovolací súd zistil, že tak súd prvého stupňa, ako ani odvolací súd, pri rozhodovaní o nadobudnutí pozemku parc. č. KN 2271/2, orná pôda o výmere 1 142 m<sup>2</sup> v k.ú. N. v tomto smere žiadne dokazovanie nevykonali a neskúmali dôvody, že u ktorého z dedičov sú vytvorené najlepšie predpoklady na obhospodarovanie tohto pozemku. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že najlepšie podmienky na obhospodarovanie uvedeného pozemku sú u dediča Y. J.. V odôvodnení svojho rozhodnutia však ničím nevysvetlil, z akých skutočností vychádzal, keď ustálil, že u tohto dediča sú vytvorené najvhodnejšie predpoklady na obhospodarovanie pozemku. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzil len na konštatovanie vecnej správnosti prvostupňového rozhodnutia. Takýto postup súdu je treba považovať za postup v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a tiež s príslušnou judikatúrou.

Právo na spravodlivý súdny proces je základným právom účastníka súdneho konania a je garantované tak Ústavou Slovenskej republiky (čl. 46 a nasl.), Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), ako i zákonmi Slovenskej republiky. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) i Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004, sp.zn. I. ÚS 226/2003) sa za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považuje i nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Základné požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku v našom právnom poriadku určuje ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Citované ustanovenia platia i o uznesení (§ 167 ods. 2 O.s.p.) s výnimkami podľa § 169 ods. 2 a 3 O.s.p.

Generálnym prokurátorom napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov neobsahujú náležitosti odôvodnenia ustanovené v § 157 ods. 2 O.s.p. Súd prvého stupňa rozhodol, že preberateľom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. N., LV č. XXXX, parc.č. 2271/2, orná pôda vo výmere 1 142 m<sup>2</sup>, v podiele 3/6 na mene poručiťky je Y. J., bez povinnosti vyplácať spoludedičov bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom zhrnul dôkaznú situáciu prípadu, t.j. uviedol, z akých dôkazov vychádzal, ktoré

dôkazy vykonal a ktoré nie, a prečo a akými úvahami sa spravoval pri ich hodnotení, pričom už v náleze zo 16. septembra 2003, sp.zn. III. ÚS 119/2003 Ústavný súd Slovenskej republiky skonštatoval, že rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na ktorých je založené.

Vzhľadom k tomu, že v danom prípade neboli vykonané žiadne dôkazy na zistenie a preukázanie toho, prečo práve u dediča Y. J. sú vytvorené najlepšie predpoklady na obhospodarovanie uvedeného pozemku, je odôvodnenie uznesenia nepresvedčivé, nespravodlivé a v konečnom dôsledku arbitrárne, pretože nebolo zdôvodnené zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2006, sp.zn. I. ÚS 154/2005). Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces a v konečnom dôsledku mu odníma možnosť konať pred súdom (čo zakladá vadu konania podľa § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

Keďže ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. platí primerane i pre konanie na odvolacom súde (§ 211 ods. 2 O.s.p.), treba rovnako dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia aj pre rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré sa v tomto prípade obmedzilo len na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvého stupňa.

Z odôvodnení rozhodnutí odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa je zrejmé, že nespĺňajú náležitosti odôvodnení rozhodnutí v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p. a § 211 ods. 2 O.s.p. a rovnako požiadavky, ktoré vyplývajú z práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V nadväznosti na uvedené treba uviesť, že ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, pretože nedošlo k rešpektovaniu zásad uvedených v ustanovení § 157 ods. 2 a § 132 O.s.p. (čo je aj tento prípad), musí odvolací súd takéto rozhodnutie zrušiť (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), v inom prípade (pokiaľ dôjde k jeho potvrdeniu - v danom prípade došlo k potvrdeniu takého rozhodnutia) konanie zaťažil vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. a písm. b/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie Krajského súdu v Žiline z 25. marca 2011 sp.zn. 5 CoD 5/2011 a uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín z 15. decembra 2010 č.k. 5 D 104/2010-44, I Dnot 94/2010 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.